

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ
Львів, Ринок ч. 10, П. пов.
Конто почт. шлани. 143.322
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописи не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 4-00 зл.
Чвертьрічне 12-00 „
Піврічне 24-00 „
Річне 48-00 „
ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці і Канаді,
Франції, Голландії, Бельгії 30 фр. фр.
Італії 7-50 зл., Німеччині 7-50 зл.,
Швейцарії 5 ш. фр., Чехословач-
чині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Росії
7-50 зл., Австрії 7-50 зл.,—
Зміна адреси 1 зл.

Телеф. Редакції 29-41.
Друкарні 29-26.
В СПРАВІ ОГолошень
ЗВЕРТАТИСЯ до АДМІНІ-
СТРАЦІ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

„Бємо на тривогу!“

З приводу алярмуючої передовиці „Українського Голосу“.

Кожній редакції трапляється часом, що не-
ожиданий дописувач „надує“ її та „перепачкує“
виправками та перекрученнями інформації, різні та-
варські вісти, а то й ординарні інсинуації, інвек-
тивні та закленні на особу, організації і тривожить
її та викликає на особу, організації і тривожить
її та викликає на особу, організації і тривожить
її та викликає на особу, організації і тривожить

Найновіша редакція „Українського Голосу“
вже мистала того роду неспроможні дописи і це
фразою на варб недостачі редакційної орієнта-
ції і життєвого досвіду молодих редакторів. Та в
останньому числі „Українського Голосу“ з 21.
серпня 1932 знаходимо вступну статтю п. з. „Бємо
на тривогу!“, якої вістря звернене проти „Рідної
Школи“. Автор оперує крикливими словами,
крикливими фразами, наводить низку імен з їхні-
ми промірками і без них, говорить чимало про ді-
я, „атрибути чужого“, про „яничар, що впада-
є в обійми чужини“ і т. п. Словом: національна
Солома і Гомора!

Згадані низки імен, які пугають стаття як
свідки української справи мають відношення
до „Рідної Школи“ тільки пп. Микитей, Кужіля,
Бориса, Угрина-Богришного та б. директор аво-
каської гімназії Р. Ш. Годованець. Інші як пп.
Бойко, Степанів, Клавощук та оо. Залеський і
Дорожчак не мають до школи „Рідної Школи“ нія-
кого відношення.

Пригадуємо, що в на річці. Значим від б.
пр. Годованця, якого справа саме завдяки „У-
країнському Голосові“ набрала великого розго-
рну не тільки тут, але й в Америці і спричинни-
ла „Рідній Школі“ чимало моральної і матері-
альної шкоди. Чи треба було того шуму? Він
лише опісля погодження справи по думці
Голови Президії. Та нині п. Годованець вже поза
рідношкільними мурами. Значить — Головна
Управа Р. Ш. поступила так, як було потрібно.
Важко знов непотрібно накидуватися за те на
„Рідну Школу“?!

Знову, підписані представником україн-
ської студентства проти проф. Микитей на цьо-
роціному Загальному З'їзді „Рідної Школи“ від-
носно в міста голова станової організації рідно-
шкільних професорів середніх шкіл проф. Ко-
стурба. Незалежно від того проф. Микитей зажа-
дав мирового суду. Справою зацікавилася й
Головна Управа „Рідної Школи“. Чи перед оста-
тнім власним і вирішенням цієї справи в
свійській формі треба підняти її знову на
торгівні преси?!

Що до дир. Кужіля в Тернополі, то справа
каже так: На рідношкільну молоді нападати
можуть учні на вулицях і в побідах за те, що
вони вносили тарасівки. Коли інтервенції дир.
Кужіля в ті справі у директора польської гім-
назії не мали ніякого успіху, тоді дир. Ку-
жіль разом з учнями „для великого спокою“ не по-
стали опісля тарасівки, щоб не наразувати
на неспокійності. І тільки всього! Чи за
те треба робити заки національного шкільни-
ка прокляти, що за солідну фавору й гро-
моздську працю двічі побували в тюрмі?

Ранок заки зроблений проф. Петриці, що
на мовляв, каже рідношкільній гімназії мо-
лоді співає „Боже будь покровитель“ у змодер-
нованій формі — в неспійній. Українська мо-
лоді то не співала а не співає і ніхто її до та-
кого співу не аспірава.

Що до проф. Угрина-Богришного, то прямо
немає ніякого, чому саме він, старий січовий
супротивець на лісту національних шкіль-
ників.

Ще конкретне про „рідношкільних педаго-
гів“ Чи є тут причина роздирати ризи і бити на
тривогу? Чи користь в цього? Не сіємо зневіри,
радиш розпачу? Лише після того Д. О., але так
справа — це ріднозначне з підживанням
„Рідної Школи“.

„Бємо на тривогу!“, то слід ствердити, що він
не „надує“, а проф. Степанів не забороняє спілкувати
з молоддю. Намаля, хоча бачимо сито молоді укра-
їнської фізичної школи відбулося в саді Рідношкільної
Школи і для того в кожній класі гімназії

Намаля — треба ствердити, що „Рідна
Школа“ високо держить український національ-
ний прапор, а рідношкільні учні і діти з са-
момосвітністю, часто у голоді й холоді з пожертву-
ванням віддають найкращі свої сили і весь свій
багатий педагогічний досвід доцільному на-
вчання й вихованню рідношкільної молоді. Так
висади в очевидні. У всіх рідношкільних серед-
ніх школах матуральні висади без порівняння
кращі, ніж у державних, а нерідко бувають ви-
падки, що припинені до матури здають матуру
буквально всі учениці (як нпр. в гімназії „Р. Ш.“
у Львові — 22 учениць, хоча вона й не має пра-
ва прилюдності).

У тій статті позитивно в хіба тільки обі-
цянка, що студентство рішилося піти на рідно-
шкільний фронт. Коби тільки не остало це гар-
ною фразою! Коби за тим дійсно пішли реальні
діла! А при спільній праці все можна наїти
спільну мову.

Іван Герасимович.

Листи з Фляндрії.

(Від нашого кореспондента).

I. „Саксонський“ складник англійсько-саксонського типу. — Мова народна (флямандська) і літера-
турна (голландська).

Мідделькерке, серпень 1932.

Чого варті т. зв. „араміни“ від країни й
людности, призирані тільки мимохідь і мимо-
ходом та й з короткої лише, кільканадцятиден-
ної присутности в країні? Очевидна річ, вони
варті якраз стільки, скільки вони — можуть бу-
ти варті, тобто дуже мало. Дуже мало особли-
во тоді, коли ви пробуєте їх кинути на папір,
сплести їх бодай сак-так, аби вийшло із них до-
пис — прибіжно на людей похорий. Повторю-
вати те, з числами й датами, що вичитали з ко-
трого-небудь Бедекера, вам стидно. Хочете об-
межитися на те, що ви своїми очима побачили,
своїми вухами почули й у своєму черепі пере-
правили. Що вчора ввечері ви, думаючи про свій
часопис, міркували собі, що матеріалу цього
аже стане на допис, та нині вранці — розчару-
валися. Кидаєте на шматок паперу (щоб, мов-
ляв, чогось не забути) відорвані слова та й ба-
чите, що все те — і скільки ж вбоге, і якістю
бліде, сіре й беззвучне — „все те“, тобто ці блі-
ді словесні знаки, німі й чудовижною лінією
чорнилом на папері виведені, що мають вам —
і читачам — заступити дійсність, яка незлічи-
ними подробицями барв і звуків, форм, краєви-
ду й архітектури та й обрисів облич, і підгляда-
них і пережитих сцен, наче безкозачною лентою
кінематографічної виставки, виповнюють ваше
існування в цьому невеличкому приморському
містечку бельгійської Фляндрії. Гей, як це від-
дати, як це передати — цю мерехтячу, бючу
живчиками дійсність? Ще й з питомим їй запа-
хом? З тими тисячами всяких, різноманітних
деталей, рисів, фактів, дрібних помічень, які
складаються в мізку вашому в своєрідний і ви-
ключний образ країни, з її природою, людністю,
з питомою їй ачаєю; все те нібито розумієте,
і в кожному разі відчуваєте, однак лише так
довго, поки не беретеся перекладати ці елемен-
ти вражень і інтуїції на ваш мовний матеріал, на
слова й речення? Як при цьому процесі не згада-
ти Франкового жалу на корінну невідстачаль-
ність, безнадійне безсилля людського „слова“,
що „мов стріла з розломаного лука“ падає по
дорозі; замість влучити в суть предмету? Тобто:
замість дати рівновартний, адекватний вираз
дійсності? Пер Льоті робив таке часто, трохи
не ціле своє життя; і — бувало — воно йому
вдавалося — почасти. Але то був Льоті; „ах, ко-
би я генієм був!“ — заломив руки найбільший
письменник галлицької землі — на самому верш-
ку своєї творчости, в самому розквіті своїх сил.
Тай то був Франко... Ну, годі! І доволі!

Перше враження від тутешньої фляманд-
ської людности: її схобість з англійською люд-

Д-р Остап Прийма

Львів, ГЕТЬМАНСЬКА 22,
вернув і ординує у внутр. недугах.
НОВІТНЯ ЕЛЕКТРО-РАДІО-ТЕРАПІЯ.

Ви забезпечуєте своє майно, дім, худобу й Ваш
дорібок. А як маєте справу з Вашим життям?
Чи воно зопсім безпартічне для Вашої жінки й
дітей, що Ви ще досі не забезпечилися
в одиницім

УКРАЇНСЬКИМ ТОВАРИСТВОМ ОБЕЗПЕЧЕНЬ
НА ЖИТТЯ І РЕНТИ

„КАРПАТІЯ“,

Львів, Ринок ч. 38.

Висхід. Ціла низка фізичних типів, повсюдних в
Ангалі, стріла вас на вулиці й тут, особливо ти-
пів чоловічих — жіночих менше. Це знайомі вамі
з Лондону й пристаней: середнього росту, ясно
волосі (не за яси), синьокі, з ясними обличчя-
ми, часто ще й, наче зрілі брескви, рожево-чер-
воно підпалюваними. Обличчя типичних тузем-
ців Англії — англійських туземців так званого
„саксонського“ типу й породи саксонської, а не
шкотської, ірландської чи валлійської — кель-
тійського типу, які також не того струн-
кого, стрійного, геройського типу, який
ми звикли називати скандинавським і який при-
везли були до Англії нормандські завойовники.
Отже пригадуєте собі, що ви тут у батьківщині
саме тих „саксів“ чи саксонців (не змішувати з
саксонцями зпід Липська і Дрездену!), котрі
ще в старині розселились були по довж цілого
побережя нинішньої Бельгії, Голландії, гамбур-
ської Німеччини, західної Данії, і котрі десь у
початках середньовіччя спровола сколонізува-
ли східню і південно-східню Англію, випираючи
відти колишні кельтійські племена, знамі Цеза-
рови і його римським наступникам. Це ті самі
„сакси“, котрі зі своїми близькими побратима-
ми данцями зорганізували в Англії були згодом
те „данське“ царство, якому покладали кінець (під
Гейстінгсом) нормандські завойовники — остан-
ніх ви читали колись „по книжках“; ви призви-

Wyciąg z protokołu wspólnego z dnia 22. 8. 1932. Sąd
okręgowy Wydział VI, karzy w Lwowie w sprawie konfi-
skaty № 183, czasopiisma „Dilo“ z daty Lwów, dnia 19.
sierpnia 1932 r. do sygn. VI Pr. 556/32, na posiedzeniu nie-
jawnem w dniu 22. 8. 1932, po wysłuchaniu zdania Proku-
ratora Sądu okręgowego we Lwowie postanawia: a) uznać
za usprawiedliwioną dokonaną dnia 18. 8. 1932, przez Sta-
roostwo Grodzkie we Lwowie konfiskatę czasopiisma „Dilo“
№ 183, z daty Lwów, dnia 19. sierpnia 1932, zawierające:
got 1) w artykule pt. „Holodówka politycznych“ w całości
z tytułem, — znamiona występu z § 300, uk. sązadzic
zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl § 493, pk. nakaz
dalejzego rozpozrecznictwa tego pisma drukowego. Zaza-
zem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego cza-
sopiisma nakaz, by orzeczenie niniejsze umieścić bezpłatnie w
pismach numerze i to na pierwszej stronie. Niewykona-
nie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane
w § 21 ust. druk. z 17. 12. 1862. Dapp. № 6 ex 1863 i. z.
zażalenie za przekroczenie na grzywnę do 400 złotych
sądzenie za przekroczenie art. pt. „Borodba“ od słów „zawie-
bi“ do słów „Swita“. Uzasadnienie, ad a) Ogłoszenie dru-
kiem wymienionego wyżej artykułu ma na celu przekrocze-
niem i fałszywymi wiadomościami o stosowaniu władz sądo-
wienego w Przemyśle, poniżyć sązadzanie w zakresie ich dzia-
wych, więziennych i prokuratorskich w zakresie ich dzia-
wych. Według §§ 487, 479, 493, pk. oraz § 36 i. 37 ust.
prasz. jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione.
ad b) w uchylenym ustępie nie dotrażył się Sąd znamion
czyim karygodnego. Przemocniczy: W. Medyński wr.
Protokół: Bruch wr. Za sędziów: Lianowicz, starzy
sekretarz,

чались до них в Англії, де вони „становлять“ особливий мішанський (не вельможну, бо ця — норманська) масу. Тут, у приморській Фляндрії, вони споконвічні (принаймні від мандрівок народів) туземці.

І мова їх — коли прислухаетесь її звукам і придивляєтесь її письмею — багато дечим нагадує вам англійську. Нічого й дивного, пригадуєте собі, що нераз, було, про це читали: цей саме той мовний елемент, германський, який лежить в основі англійської мови. Річ зайва й додавати, бо всякому воно відоме, що латинський складник теперішньої англійської мови (слабший від германського, та таки дуже сильний) походить від норманів, котрі свого часу були здобули й заселили недалеко відіти француську приморську провінцію, котрі прийняли там француську мову таї котрі згодом наїхали й Англію, насадили там свою норманську пануючу каясу, аристократію, і привезли туди свою (вже) француську мову, яка згодом змішлася з саксонською мовою підбитої людності — в мову англійську.

Та ще більше ніж англійську нагадує вам гутешня мова німецьку. Лінгвісти вам скажуть, що це просто долішно-німецьке наріччя — з групи тих долішно-німецьких наріччя, якими говорять німецька людність побережжя Північного моря (Гамбург!) і ціла Голляндія. В Голляндії говори ці одержали свою літературну форму — в голляндській мові; в німецькій приморщині вони залишилися говорами нелітературними (німецька письмецька мова побудована, як відомо,

на групі горішньо-німецьких наріччя), а бельгійська Фляндрія після деяких вагань (виготовити ще одну літературну мову долішно-німецького типу, мову флямадську? чи прийняти готову вже літературну мову, голляндську?) остаточно рішилася стати на голляндській мові. Правда, ще недавно називано цю мову „флямадською“ — особливо в урядових бельгійських грамотах: щоб як мога найдовше затримати факт мовної єдності флямадсько-голландської, — та в останніх роках бельгійське законодавство залишило цю „штуку“ таї вже просто говорить про „неерляндську“ („нідерляндську“) мову тутешніх флямадців.

Тільки мимоходом слід тут зазначити, що по француському боці кордону є теж кількості тисяч флямадської людності (головні міста: Ліль і доволі значна пристань Дюнкерка). Ніяких прав у публічному житті флямадська мова у Франції не має (як зрештою всі інші іноземні мови у Франції, за єдиним і то не дуже значним, винятком німецької в Альзасі й Лотарингії). Тамешня флямадська людність вже, завдяки школі, сильно офранцузжена, переважно вже двомовна. Про якийсь рух до національно-культурної відновлення флямадщини у Франції дуже мало чувати — без порівняння менше ніж напр. про рух бретонський, про який в свою чергу не можна говорити наче про якийсь могутий, масовий здви́г: не перечить цьому фактові навіть свіжий, голосний замах на пам'ятник французько-бретонського об'єднання в Ренні — голосний та, покищо бодай, доволі таємничий.

В. П.

ПЕРЕД НОВИМ ШКІЛЬНИМ РОКОМ.

Жіноча фахова школа кооперативи „Труд“ у Львові.

З огляду на практичність фахових шкіл та вигляди на скорше здобуття самостійної праці до фахових шкіл іде тепер загал жіночої молоді по скінченні вселюдних шкіл.

Найбільш поширеним типом жіночих фахових шкіл є школи кравецькі, покінчення яких дає все змогу заробітку, без більших вкладів на організування самостійного підприємства.

Таку саме фахову школу з відділом кравецтва і білизнярства організувала кооператива „Труд“ у Львові, змінюючи в цей спосіб основний спосіб навчання кравецтва, якого вчили від ряду літ у робітнях кооперативи способом термінування. Фахові школи тим ліпші від практичного навчання у майстра, що дають крім практичного також основне теоретичне знання, дотичного фаху, а крім того через навчання загальнообразуючих предметів значно поширюють освіту учениць.

Трилітня школа кооп. „Труд“ має на основі дозволу кураторії Л. Ш. О. всі права державних шкіл того типу. А саме: по покінченні трилітньої школи і кінцевім іспиті абсолювентки школи можуть приступити до челядничого іспиту, після зложення якого мають право на самостійну працю у своєму фаху.

Саме в цьому шкільному році (1931-32) перші абсолювентки школи „Труд“ були допущені до челядничого іспиту в державній середній жін. школі фаховій при вул. Зелений, де здавали рівночасно абсолювентки інших фахових приватних шкіл українських та польських (фахова СС. Василянко, школа св. Тереси й ін.). Абсолювентки школи „Труд“ відповіли цілком задовольно всім вимогам іспитової комісії.

Для школи „Труд“, як для школи кравецької, немалу вагу має те, що вона знаходиться у Львові, головному нашому місті. Більша мож-

Д-р Т. Е. Бурачинський

Львів, Сапиги Ч. 25

ВЕРНУВ.

283

1-2

ливість у доборі фахових сил до навчання кравецтва, практика у шкільних варстатах і робітнях, вкінці само життя у великому місті з його крамничними виставами модного одягу і т. д. дають змогу ученицям цієї школи асестороніше опанувати кравецьке ремесло, ніж ученицям з чужих шкіл наших провінційальних міст. А до тих провінційальних шкіл посилає своїх дітей багато українських батьків, хоча школи ті не ліпші щодо організації фахового навчання, не дешевіші і зправила чужі. Щож до науки загально-образуючих предметів, то в школі „Труд“ учать кваліфіковані учительки середніх шкіл, які дбають про освіту та виховання учениць на ідейних і свідомих громадян.

Наука у школі, як і у всіх приватних школах, платна, дітям державних службовиків прислуговує право звороту шкільних оплат. Для декількох здібних учениць кооператива „Труд“ давала стипендію допомогу на оплату школи. На жаль, далеко менше фондів на цю ціль, як здібних дівчат, що не мають засобів на оплату науки.

Школою цією, як одною з ділянок культурної праці українського жіноцтва, згуртованого в кооперативній організації, повинен зацікавитися в першу чергу загал українського жіноцтва та подбати про її матеріальне забезпечення. Адже фахові школи мають виховувати свідому й освічену та фахово вишколену середню верству наших міст!

А забезпечити школі кооп. „Труд“ нормальний розвиток і біднішим дітям безплатну науку можна легко навіть у теперішніх тяжких часах, без спеціальних жертв і складок на ту ціль вступаючи в члени кооперативи та віддаючи кравецьку й білизнярську роботу до робітень „Труд“. Постійні значні вклади на культурно-освітні цілі могли б робити кооператива тоді як загал українського жіноцтва без питомого у нас упередження до всього свого, звернеться до робітень кооп. „Труд“.

Слідкувати пильно за тим, щоб у кооперативній робітні діставати рівно добру роботу за таку саму ціну, як у чужій — але і сповнювати на ділі клич „Свій до свого“ і звертатися до своєї кооперативної робітні, не пересуджуючи згорі безпідставно, що там дорожче.

Українське жіноцтво, в якого руках спочиває справа закупки однієї для себе і своїх родич, повинно допомогти здібним, беззасібним дівчатам добути фахову освіту, десяткам фахових робітниць допомогти створити варстат пра-

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 30. СЕРПНЯ 1932.

ІВ. НІМЧУК

3)

ЗА СЯНОМ.

З ПОЇЗДКИ ПО ЛЕЖАЙСЬКОМУ ДЕКАНАТІ.

IV.

Отсе був би перегляд усіх греко-кат. парохій у раї із приналежними до них місцевостями в лежайському деканаті. З того перегляду, як і з порівняння відповідних даних про поділки місцевості, що їх подає польський перепис населення з 1921 р. (див.: Skorowidz miejscowości Rzeczypospolitej Polskiej. Tom XIV. Województwo lwowskie, Warszawa, 1923), виходить, що — помінявши кравецьку парохію — з лежайському деканаті, себто в чотирьох поданих вище повітах, маємо ще нині 64 місцевості (на всіх 248), в яких живе більша чи менша кількість греко-кат. населення (від 10 душ в гору). Таких місцевостей було давніше значно більше, про що говорять пророчисто не тільки вирази в Шематизмах Перемиської Єпархії з давніших, передвоєнних літ і статистичні дані австрійських переписів, але й дуже численні українські назви тамешніх місцевостей, а також родів, які нині вже совсім сповіщені і навіть обурювались би, якби їм так пригадали їх українське походження. Так само обереглись до нині в деяких чистих польських місцевостях, де вже нема й сліду українців, українські пам'ятки, які вказують неважко на те, що в тих місцевостях жило колись українське населення. (Прим. на заперестольній стіні у костелі в селі Манастирі — по польськи: Манастиж — переверського повіту, де колись був монастир оо. Василіян, так само, як і у Рашіві, висить стараний трираменний хрест, пам'ятка з колишньої церкви в тієї місцевості.)

Зрештою на території нинішнього лежайського деканату, як на це вказують цілком певні джерела, було давніше значно більше греко-кат. парохій, які в міру зменшення українського елементу висушили, а їх відомі прилучували до

парохій сусідніх. Так було, як ми вже відмітили при дотичних місцевостях, з Гадлями Шклярськими (пов. Рашів), з Білою (пов. Рашів), так само було з містечком Каньчугою (пов. Переверський), з селом Ожаною (пов. Ланьцут) і зі згаданим селом Манастирем. Усі ті (і мабуть ще інші) місцевості були колись самостійними греко-кат. парохіями, а нині в них або нема зовсім греко-кат. населення, як у Манастирі, або його вже дуже мало, як у Гадлях і Каньчузі. В Білій в ще, як виказує Шематизм, більшість гр.-кат. населення (885 — проти 700 латинників), яке, забувши вже рідну мову, оберегло тільки свою прадіду віру мабуть тому, що спільна для нього парохія і церква в Залісі віддалена всього на 3 км. Одне з тих місцевостей село Ожання оберегло зовсім свій український характер, а це тому, що воно було окремою парохією аж до недавніх часів.

Місцевостей з українською більшістю в лежайському деканаті вже небагато. Це передовсім, як виходить з Шематизму Перемиської Єпархії за 1932 рік, Дубно і Тарнавка, а далі Ожання, Жухів, Біла, Борки, Шиперки, Вібрна, Кречовичі і Розбор. Польський офіційний перепис населення з 1921 року виказує, що греко-католики мають більшість тільки в чотирьох громадах, а саме: Дубні, Тарнавці, Ожанні і Жухові; в інших шістьох переважають римо-католики. У всіх інших українці (греко-кат.) вже в безсумнівній меншості, переважно в дрібній, або майже й непомітній.

Українську розмовну мову оберегло вже небагато наших людей. З 16 місцевостей, в яких існують церкви, у 8 гр.-кат. населення викидає вже виключно польської мови і в тій мові виголошують наші священники церковні проповіді та всілякі інші науки. Дивно воно виглядає, як ви, приїхавши зі сходу, почуєте таку, інколи й українським патріотизмом з акрашеною проповіддю у церкві в польській мові, або побачите похорони, що їх веде греко-кат. священник, а вірні співають по дорозі польські похоронні пісні, переняті живцем від латинників... Місцевості з невеликою українською більшістю

ють своїм вірним по польськи, такі: Залісе-Біла, Кречовичі, Каньчуга, Гадлі Шклярські, Міротин, Ізясенка, Дубрівка і Шиперки. Деякі священники, як ось парох Тарнавки, проповідують у двох мовах: у себе дома по українськи, а в дочерній Гадлях Шклярських — по польськи.

Що більше! Гр.-кат. вірні у вичислених вище місцевостях дуже часто забули вже навіть по своєму молитися, а нерідко буває, що й хрестяться не тричі, але один раз, і то з польськи. Ціла різниця між ними й латинниками лежить у тому, що вони святкують свята по латинському календарю і при зустрічах уживають (теж не все!) поздоровлення: „Слава Ісусу Христу“, а не: „Нех бендає похвалляни“. Наше молодше покоління в таких місцевостях або дуже слабо почувається до зв'язку із своєю церквою і рідним народом, або — коли наш священник пильнує школи і церкви — вчиться принаймні своїй молитви (очевидно — з молитвеників, друкованих латинкою).

Вже з поданого вище бачимо, що населення в тих місцевостях оберегло вірність своїй церкві тільки завдяки своєму консерватизмові; свою рідну мову воно забуло вже давно, хоч у деяких з тих сіл старі люди ще вміють по українськи говорити, або принаймні пам'ятають, що так в їх молодості говорили їх батьки і діди. Та проте всі ті вірні греко-кат. обряди почувають глибоко і твердо свою приналежність до українського народу, а ту приналежність ідентифікують вони з приналежністю до греко-кат. віросповідання, яке вони люблять і яким дорожать понад усе. Тому говорять в таких селах про такі реформи, як прим. про реформу юліанського календаря в напрямі зрівняння його з григоріанським — просто такі небезпечно. Бо тому населенню, яке здавна-давна тільки й тим різнилося від поляків (римо-католиків), що святкує окремі від них свята, як ніяк не вясните, що ця реформа може принести нам користь; воно свято переконане, що така реформа принесе нам загалом, бо тоді той одиникий мур, що ділить те населення від латинників-поляків, був би знесений...

(Продовження буде)

ти, а для себе і своїх родичів організувати добре й дешево постачання одніми в кооперативних роботах.

До школи „Труду“ можуть вписуватися діти, що покінчили 6—7 кл. всеюдною школою, а вступним іспитом приймається з 5-ою кл.)

Англія годиться на озброєння Німеччини.

Гутенберзька преса повідомляє з Лондону, що досади англійських правних знавців у справі військової рівноправності Німеччини були корисні для Німеччини. Початкові застереження англійських члеників суду проти німецьких вимог уступили місцю поглядів, що військо-

у віці 14—18 літ, одначе до школи приходять багато учениць з покінченою учительською семінарією, або кількома класами гімназії. В справі прийняті на I, II і III рік кравецького відділу для інформації і приймає вписи управа школи Львів, Ринок ч. 39.

ва рівноправність Німеччини не вплине, як побоювалися, некорисно на міжнародне положення. Лондонські кола сподіються, що Німеччина пристосуватиметься до умов, які пропонували на розширній конференції.

Соймова комісія в справі бойтенського присуду.

Голова слідчої комісії пруського союму Гіттерсхейм Крайслер повідомив пруське м-ство справедливості, що скликав сойм. комісію на 3. вересня до Бойтену, щоб перевела слідство в справі гіттерсхеймського засудження на смерть. Зажа-

дав для комісії актів справи та щоб віддали суд. сальо на переслухання обвинувачених. М-ство справедливості відкинуло Крайслерове домагання, бо воно порушує незалежність німецького судівництва.

Кольонізаційна сила еміграції.

(Кореспонденція зі Злучених Держав Північної Америки.)

Нью-Йорк, 7. серпня 1932.

Коли читаєте, що канадійська українська еміграція зайняла величезні степові пустарі на Заході і перемінила їх у новітні Поділля, позолочене пшеницею і посріблене житом, то ви мимоволі відчуваєте подив для роботящості свого народу. Така, напр. околиця Гімлі недалеко Вімпігусу — це мочаристо-каменистий ґрунт і хіба лише українська впертість могла переміняти ці пустарі в цивілізований край. Чужинці, що зпочатку з погордою дивилися на „Галішенів“, тепер не мають слів похвали для заподадливості й хайбробського хисту українців.

Бразилійські праліси впали під ударом союму бідного, заголоканого вигнання галицької землі і там українці стали піонерами цивілізації. Місцеве пануюче португальсько-бразилійське населення будує доми, справляє поле на українських взірках.

Інша родя припала українській еміграції у Злучених Державах. Той прикований до землі в рідному краю чорнороб перемінявся в крота-майкера в Пенсильванійських горах. У найглибші заходи вуглевих покладів зарився збідований чоловік і звідтам виносив на верх чорне золото, що опісля переміняло його в засібного майкера-майстра. Найважливіші осередки вугляко-копальництва створили мускулами українського імгранта. Посередньо, американський промисл розвинений працею українського робітника. Без вугля не було що думати про створення промислу.

Але й інші галузі промислу розвинулися при допомозі українського робітника. Бо найтяжчу роботу дають американці чужинцям, а деяких мабрають собі. А все жі сягає не йдуть на ратуку української еміграції, бо це не самостійна робота, а робота платна власниками підприємств. І тому власне українці не становлять творчої сили у Злучених Державах.

Бували спроби поселити українців разом у лісних містах. Що правда, українці природно йшли там, де було для них відповідне оточення: біда, небезпечність і свобода мешкати без ніяких вимог. Тому по менших містах знають українці разом. Але, коли прийшлося купувати ділянки і починати якесь вище життя, то вже не вдавалося поселити наших земляків разом. Шкода, немаче би відштовхувало одного від другого: Українець хоче мати свою хату там, де мешають українці. Він не хоче мати контролі „двох“ над собою. Хочє мати повну свободу, а „двох“ якось його вичє.

Були спроби творити навіть цілі українські оселі, одну з назвою „Нова Україна“, недалеко Нью-Йорку. Назви вулиць чисто українські. Недалеко до осередків праці. Купили будівельні ділянки: кільканадцять українців і на тім скінчилися. Не було кому будувати домів. — Очевидно, є різні заміти: в сторону засібності ініціаторів, укладати проложення діла, положення ґрунту і т. д. Та зпоміж усього виходить на мєр одні: браж довіри у свої власні сили. Обіцяли нашим людям, що то вони самі все роблять для себе, збудують з часом підприємства, школи, будуть мати свого віта... все те, чого хочуть. Там, де починає будувати оселю українців, незнанний американець, все одно, чи він знає чи не знає, чи айриш, — українець купить землю і збудує хату, ніж у своїй власній оселі. Він знає, що фабрики чи підприємства українців там тепер не збудує. А як так, то дістати тепер добре платну роботу, а за нею дістати гроші. Це для нього щось реального і він те знає. Але зачинати щось самостій-

ного і „непевного“ — на це український робітник не пускється.

Підписаний прийшов після цієї першої невдалої спроби до висновку, що українцє в Америці не спосібний творити промислово-миської оселі.

Незабаром трапилася нагода перевести основну агітацію за скольонізуванням останнього стейту, який ще може хтось скольонізувати, себто стейт Аризону. Там винайшли спосіб оживити пустиню і переміняти її в рай. Треба поселити 10.000 родин і за кілька літ можна думати про захоплення в руки влади у стейті, значить мати свого губернатора, федеральних сенаторів, конгресових послів, представників до легісла-

ОСТОРОГА!

Повідомляю ввічливо моїх П. Т. Відборців, що наша фірма не висилає жадних агентів по бюрах, урядах і приватних домах з метою відпродавання кольоніальних товарів, які буцїмто походять з нашої фірми, а спеціально кави, чаю і какао.

Нечесних агентів, що піднімаються під нашу фірму, просимо віддавати як ошукантів поліційним властям.

ЕДМУНД РІДЛЬ,
Львів, вул. Рутівського 3.
ІМПОРТ ЧАЮ — КАВИ — КАКАО — ВИНА.

гнє і загалом усе, що на підставі голосування більшості горожан можна здобути. Словом: там можна було здобути територію для українського населення. Хоч це англадє на фантазію, то більшою фантазією була мрія мормонів у половині мин. століття зігнати кілька тисяч людей за недоступні скелісті гори на Заході і там створити імперію. Вони їхали возами, гинули по дорозі, а своє осягнули. Оглянувшись тепер лише їх святині, то мимоволі схиляється чоло перед творчою силою мормонів і їх негнугим провідником, Брайгамом Йонгом.

Коли підписаний винайшов відповідних людей, що хотіли весь план кольонізації сфінансувати і перевів основну агітацію під кличем „На завоювання та труди“, то на безплатну поїздку для оглянення земель зголосився лиш один українець крім ініціатора...

Виявилось, що „египетське м'ясо“ вже надто засмакувало нашим людям по великих американських містах; що міські хідники, підземні й надземні залізничні, правильна тижнева платня за правильну, хоч тяжку працю, міські вигоди загалом, привадили українського емігранта до чогось „певного“, хоч і не свого, і відібрали йому розмах, з яким він виїхав з рідної землі на мандрівку життя. Те, що він мимоволі став іншого роду невільником, а все таки невільником, бо не самостійним, він не відчуває. До великої, творчої, самостійної праці навіть на таких вірзаті, в якім він є майстром, бо на рідлі, йому вже не хочеться брати.

І мимоволі досада бере ініціаторів великих планів і якесь неясне бажання, щоб серед нашої еміграції в Америці знайшовся свій чоловік, щоб „скував і записав на вірність“ цю нашу інертну громаду і приневолив її створити для неї саме те, що вона зробила б під примусом, заманена чужими до Канади та Бразилії.

Однак зовсім свідомо треба сказати таке: З цієї еміграції, що поселилася тепер у Злучених Державах, не можна вже більше зробити нічого, ніж те, чим вона є. З їх дітей ще щось можна зробити, але треба датишх спроб і екс-

периментів. А чи скоро прийде яка друга еміграція, з такою силою і в такій кількості, щоб могла в Америці здобути територію і на тій території творити українсько-американське життя, про це вільно щонайменше сумніватися. Теперішні імїграційні обмеження, пригнорвлені до вимог економічної кризи, виключають навіть надію на нову імїграцію з нашої Батьківщини.

Однак вільно поминається сьогоднішньому чоловікові про можливості в прийдешній добі.

Д-р Семен Демидчук.

Ювілей сільської читальні.

30-ліття читальні „Просвіти“ у Волощині, пов. Підгайці. — Як випало свято. — Вислови праці читальні в громаді.

Дня 21-го серпня ц. р. відбулося у Волощині, пов. Підгайці, ювілейне свято читальні „Просвіти“ з нагоди 30-ліття її існування і праці. Це село прибрало святочний вигляд: побудовано дві тріумфальні брами з написом: „Вітаєте, просвітяни!“, а кожна брама господарів прикрашена була над. прапорами.

Вже в ранніх годинах до села спішили ради громадян з дошкільних громад з табличками і вінками, які аложено підтак на мостиках померших членів-основників читальні. Свято переділа торжественна Служба Божа, яку відправив о. декан Бартків в асисті 8 священників. Відтак пішла процесія на приват, де по панакхиді виголосив гарячу проповідь о. Чопак, після чого всі зібрані в рівних рядах перейшли попри читальню на великий майдан, де відбулася святочна академія. Учасників було в поході понад 4 тисячі.

Академію відкрив голова читальні (селянин). Потім виголосив цілу низку промов і привітів, переплітаних виступами хорівими й оркестри. Від Головного Товариства виголосив дощуху промову п. Петрик, в якій представив зібраним вагу освітніх амагів, влітаючи в неї історію місцевої читальні та її досягнення. Парламентарну Репрезентацію заступав посол Яворський, який рівнож аложив привіт від Репрезентації та всього підгайського повіту. А далі говорили представники читальні. Приемною несподіванкою був виступ маленьких діточок з дітчого садку в Зараволі. Виконали вони під такт пісень кілька гарних ритмічних вираз вінками і прапорчиками. А вже найкращою їх точкою були декламації, виголошені на переміну хлопчиками й дівчатками. Неодиому станули в очах слези радості.

Члєни-основники, що залишилися при житті (є їх ще 5), оглядали висіли своїх трудів на освітній ниві. А їх видно на кожному кроці в громаді. Національна свідомість, виробленість, дисципліна в громадянському житті. Чимало видало з себе село інтелігентів різних станів. А всі вони в їх теперішніх осідках добрими громадянськими робітниками. І тепер, хоч які тяжкі часи, місцеві люди посилають своїх дітей до шкіл.

Гарні висіди трицятілітньої освітньої праці в громаді видно теж у вбухатих матеріальних цінностях. Громада має власні водопроводи, а на подвір'ю кожного господаря водотяг. Використали вони джерела на поближніх узгір'ях. Побудували там два великі цементові збірники (кожний з них 107 кубічних метрів об'єму) і з них спроваджено воду до села. Коло церкви побудовано водотрап у виді статуї Матері Божої, що держить у правій руці збанок, з котрого випливає безастанно вода. З сільною водопроводів получено лавину, яка задовольнить навіть вибагливу людину. Пить ваби з тушом (зимний і гарячий), одна кабіна з ванною і шість шаф у перелітні кімнати, де ті, що купуються, можуть ховати своє убрання. Деякі господарі побудували у себе дома маленькі лазнички. Тепер вся улага американа в цьому напрямку, щоб найдалі до двох років занести в громаді електричне освітлення. Свідчить це все про сильну збірну волю свідомого селянства та інтенсивну його працю. Керму всіх амагів у громаді держить начальник громади п. Осадца, який найшом приваження не тільки у своїх, але також і в чужих.

Чи ж не заслужений ювілей освітніх амагів у громаді? Треба тільки жалувати, що про цю громаду так мало знає наше громадянство. А варто заглянути до Волощини, аби не одного навчитися від нашого селянина!

По широкому світі.

— В Барцельові арештували 6. архієпископа Кароля Габсбурга-Бурбона під замітом співучасті в останньому монархістичному заговорі в Еспанії.

— На основі повідомлень з Пенілу китайські повстанці заняли місто Тайюнь і загрожують Мукдену.

Наші посли на Поліссі.

Довідаємося, що минулого тижня виїздили на Полісся з доручення Української Парламентарної Репрезентації в інформаційних цілях посли Кохан і Чукур, а крім того посли Загайкевич і Пеленський. Зі своїх поїздок зложили вони звіт, з якого видно, що тамошнє населення найшлося в дуже важких відносинах.

Пісудський головою уряду?

У зв'язку з чутками про зміни в польському уряді з Варшави повідомляють, що це станеться не скорше як із кінцем вересня та що керму уряду візьме в свої руки Пісудський. Пристор у новому кабінеті одержав би теку міністра вн. справ.

27. серпня Пісудський вернувся до Варшави, а в понеділок починає урядування.

Берестейська справа в осекі.

З Варшави повідомляють, що берестейську справу розглядатимуть щойно на осінній сесії варшавського апеляційного суду.

Гітлерівсько-центрозі переговори.

БЕРЛІН. 28. VIII. ПАТ. В політичних колах кружила вчора поголоска, що в переговорах між центром і націонал-соціалістами в справ коаліції зайшла нагла поправа. Центрум домагається двох тек: фінансів і праці, висуваючи як своїх кандидатів Брінінга і Штегервальда. У зв'язку з тим представник центрум має виїхати до Нойдек, щоб запропонувати президентові Гінденбургові відповідні проекти реконструкції кабінету. Канцлера Папена в дорозі до Нойдек будуть супроводити міністри Шляйхер і Гайль.

Істимуть „по указу“.

МОСКВА. 28. 8. ПАТ. У зв'язку із щораз більшими надужиттями загострили контролю над торгівлею кооператива. У магазинах зорганізували постійні обсерваційні постерунки. Крім того лєтучі бригади переводитимуть т. зв. контрольні закупки, заявляючися в крамницях у характері звич. покупців. У харчівнях і чайнях зарядили випустати та випустати робітників тих установ спец. переходами, причому заборонили виносити якібудь клунки.

Америка обурена політикою Японії.

ПАРИЖ. 27. VIII. ПАТ. з Вашингтону повідомляють, що розвій випадків на Далекому Сході викликає велике занепокоєння. Виснага нових японських відділів до Шангаю і визнання Японією нової манджурської держави викликало обурення в Злучених Державах і треба рахуватися з небезпечними ускладненнями. Американський уряд менше ніж колинебудь був би схильний визнати ситуацію, що повстала наслідком порушення пакту Кельога. В Америці дожидають нетерпеливо рапорту комісії Лайтона. Взагалі переважає думка, що Японія стає перед ділемою, або прийняти арбітраж у справі Манджурії або виступити зі Союзу Народів.

ОСТОРОГА ПЕРЕД ВИЗНАННЯМ МАНДЖУРІЇ ЯПОНІЄЮ.

ПАРИЖ. 27. VII. ПАТ. Інтерпеляція, внесена вчора в японському парламенті послом Морі, викликала велике зацікавлення. Морі спитав, чи японський уряд подумав над тим, що визнаючи нову манджурську державу, викличе конфлікт з Китаєм і іншими державами. Визнання манджурської держави було би рівнозначне з новим політичним напрямом під гаслом „поворот до Азії“ та зірванням з політикою, що рахувалася з західними державами. Вкисли Морі спитав, чи японський уряд готов ставити чоло кризі, яка могла би наступити після того, як Японія визнасть Манджурію.

ГОРКОГО НЕ ВПУСТИЛИ ДО ГОЛЯНДІЇ.

Максим Горький, як відомо виїхав був на противоєнний конгрес в Амстердамі. Він задержався в Берліні й там перебував до кінця конгресу, бо голандська влада не згодилася на візд більшовицької делегації до Голландії. Не впустили до Голландії навіть і Горького, хоч інтерв'ювала організація голландських письменників і журналістів. Зрештою стан здоров'я Горького такий поганий, що подорожувати приходить йому дуже важко.

ДЕВЕЯ ПРОПАГУЄ МІЛІЯНИЙ МОНОПОЛЬ.

У зв'язку з чутками про міліяний монопол у Польщі кажуть, що пропагатором його є б. фінансовий лордальн Польщі Девей. Інші кажуть, що пропагує це олігонія „Гіліні та фірма Сольвей“.

ХТО БУДЕ НАСЛІДНИКОМ ПРЕЗ. МОСЦІЦЬКОГО?

Варшавський кореспондент „Берл. Тіт.“ повідомляє, що през. Мосціцький, якого урядування кінчиться за кілька місяців не згодиться кандидувати при нових виборах президента. Як кандидатів на це становище подають уже тепер: Славека, Пристора, маршала сенату Рачкевича та маршала сойму Світальського.

З НАРАД КОМІТЕТУ ЕКОНОМІЧНИХ СТУДІЙ.

ВАРШАВА. 28. VII. ПАТ. Комісія для торговельної політики комітету економічних студій рішничих країн центрально-східної Європи радила вчора далше над рефератом у справі засобів, що поправили би господарське положення тих держав. Головним предметом дискусії була справа митних преференцій. У висліді дискусії устійнили основи, на яких має опиратися преференц. система, обчислена на збут над вишки головних рільних і годівельних продуктів середньої та східної Європи на європейських ринках. Попол. адміністраційна комісія під проводом чеського делегата д-ра Прокеша радила над справою евентуального скликання зїзду керівників господарської політики держав рільничого блоку та над справою видавання органу у французькій мові в Парижі.

ПРИПИНИЛИ НЕУСУВАЛЬНІСТЬ СУДДІВ.

„Дзєннік Устав“ із 27. серпня приніс декрет президента Польщі зі силою закону, що уповажнює іменууючу владу переносити суддів на емеритуру й на інші саужбові місця. Декрет цей каже, що іменууюча влада може від дня, коли розпорядок увійде в життя аж до 31. жовтня 1932. переносити суддів без їх згоди до інших рівнорядних судів або на емеритуру. Президентів і віцепрезидентів суду можна в цьому часі іменувати без їх згоди суддями в тих же судах або в рівнорядних чи вищих. Тоді вони діставатимуть платню в зв'язку із новим становищем. До 31. жовтня ц. р. тратять силу приписи, що суд. колегія може предклатати кандидатів на суд. становища. Судді, які не набули емер. прав, коли їх пішлють на емеритуру, одержать одноразову відплату в висоті 6-місячної платні, коли були бодай 5 літ на держ. польській саужбі, колиж коротше, то лише 3-місячну платню. Розпорядок увіходить в життя з днем оголошення.

СКАСУЮТЬ 5-ЗОЛОТІВКИ.

На днях оголосять розпорядок президента Польщі про випущення нових срібних 10-золотівок на місце стягнених 10-зол. банкнотів. Рівночасно розпорядок міністра скарбу управилинить справу припоровлення висоти обігу більйону до потреб населення та його скількості. А саме ухвалили підняти обіг більйону до 396 мільйонів зол. Покищо випустять небагато 10-золотівок. Постанову про підвищення більйону на 76 міль. ухвалили в порозумінні з Банком Польським. Щоби збільшити більйон стягнуть теж срібні 5-золотівки.

СТРАШНИЙ ЗЛОЧИН ВІЯТА.

КАТОВИЦІ. 27. 8. ПАТ. У Королівці (пов. ишинський) згоріли будинки припиченого в урядуванні начальника громади Ів. Тшмеля. Згоріло теж збіже. Коли люди трохи вгасили вогонь найшли на стриху хати трупи 5 осіб. Ствердили, що Тшмель застрілив свою 55-літню жінку Анну, 19-літ. сина та дві дочки. Трупи поклали поряд, потім підпалив хату й сам застрілявся з револьвера.

ОСТАННІ ВІСТІ

ПІСУДСЬКИЙ ПОСТІЙНО ЖИТИМЕ В СУЛЕЙВКУ.

З Варшави повідомляють, що дїм Пісудського у Сулейвку перебудовують, бо він житиме там постійно. Дім одержить безпосередню сполуку з Варшавою. Офіційально Пісудський не братиме участі в нарадах кабінету та зі Сулейвкі рішатиме про найважливіші державні справи. Задля того інсталиють теперішню комунікацію Сулейвок-Варшава.

ЗБРОЄЮ ЗДАВИТЬ ЗАГРАВУ ДОМАШНЬОЇ ВІЙНИ.

БЕРЛІН. 28. 8. ПАТ. На зїзді селянських союзів у Міністері канцлер фон Папен виголосив промову, в якій засував господарську програму Німеччини та політичні погляди міродатних чинників. У зв'язку з бойтєвським присудом зазначив канцлер, що обов'язком держ. влади є виступити до боротьби з такими виявами здичинної політ. моральності, яке виявляється в настуках нац. соціалістів проти уряду та судівництва. Ніякий закон не може бути на услугах лише одної партії або класу. Згідно з пруськими традиціями до держ. керми претендувати можуть лише ті, що підпорядковуютьса обов'язуючим за-

конам. Бєсїдник відмовляє Гітлерові права уто- тожнювати меншість, яка є під його прапором, із усім німецьким народом, а рівночасно трактувати всіх інших німців як таких, що стоять поза законом. Коли оне виступає проти Гітлера в обороні держави, в якій є правопорядок, дє бесїдник доказ, що він, а не Гітлер їде до мети, яка від літ присвічувала мільонам його прихиль- ків у боротьбі з парт. олігархією. Уряд стара- ється втягнути нац.-соц. волюнтерів рух до державної праці над відбудовою Німеччини.

Канцлер згорі не пересуджує рішення в справі бойтєвського присуду та зазначає, що коли конче буде треба, вжне сили, щоби прине- волити всіх шанувати рівні для загалу нім. горожан права. Рішений здавити в зародку таю- чу загрозу гром. війни та виступити до бороть- би з хвилями неспокоїв.

Описля канцлер засував основи господар- ської програми уряду, обраховані на 12 місяців.

Політичну програму уряду засує Папен шойно в райхстагу, та зазначає, що вже на днх пруський комісарський уряд ухвалить вед. ре- форму адміністрації. Усунення дуалізму в Ні- меччині та Прусії вказує, що уряд рішений ді- лати під кожним оглядом. Тому найближчі мі- сяці присвячені будуть перебудові держави з усіх ділянках.

Промову фон Папен закінчив тим, що у- лові чинники не думають відступити від при- ципу конст. права та не думають змінювати держ. устрою.

КЛЯРА ЦЕТКІН У БЕРЛІНІ.

БЕРЛІН. 28. VIII. ПАТ. Кляра Цеткін, яка в- вже в Берліні, сказала, що головуватиме на 1. засіданні райхстагу та не прийме жертвованої їй поліційної охорони. Комуністична фракція ухвалила висунути власного кандидата на пред- сідника райхстагу, а колиб не перейшов канди- дат нац.-соціалістів наслідком спротиву центру, то комуністи при тісніших виборах віддадуть голос на соц.-дем. кандидата.

СПОРТ.

ЛІГОВІ ЗМАГАННЯ.

КРАКІВ. Краковія — Варшавянка 5:1 (3:0).
ВАШАВА. Легія — Чорні 2:0 (1:0).
СЄДЛЫЦІ. Погонь — 22 п. п. 4:2 (3:0).

МИСТЕЦТВА А-КЛАСИ.

СТАНІСЛАВІВ. Резера — Світезь 5:1.
ЛВІВ. Олд-Бол — Чорні І. Б. 3:3 (1:3).

ЗА МИСТЕЦТВО ЛВІВСЬКОЇ ОКРУГИ.

ЛВІВ. П. Сокіл — Світезь 3:3 (3:1).
ЛВІВ. Польонія (Перемішль) — Сокіл П. 2:1 (1:1). Змагання за мистецтво округи.
СТАНІСЛАВІВ. Резера — Польонія 2:1.

МІЖГРУПОВІ ЗМАГАННЯ ЗА ВХІД ДО ЛІГИ.

ПОЗНАНЬ. Легія (Познань) — Гвізда (Вар- шавя) 4:0 (2:0).
ЛЮБЛІН. Унія (Люблин) — Гасмоней (Рів- не) 1:0 (1:0).
КРАКІВ. Подгуже (Краків) — Варта (Завер- це) 2:0 (1:0).
ЛОДЗЬ. ЛТСГ (Лодзь) — Польонія (Бид- гош) 7:2 (3:1).
ВІЛЬНО. І. лег. полк (Вильно) — 76 п. п. (Городно) 4:0 (1:0).

ТОВАРИСЬКІ ЗМАГАННЯ.

ЛВІВ. Легія — Бяли Ожел 1:1 (1:0).
КРАКІВ. Гарбарня — С. П. Бойтен 8:0 (3:0).

МІЖМІСЛОВІ ЗМАГАННЯ.

ПОЗНАНЬ. Познань — Лодзь 4:0 (2:0).

Дужання.

В суботу покінчилася нерішеним вислідом боротьба між Кравзером і Валюшевським, між Каваном і Стібором та між Дозе й Гарковен- ком. Колеф у 3 хв. поборов Любуську, Торнов поклав Прохаску на обі лопатки.

У неділю боротьба Торнова з Колефом не дала вислїду. Вілінг побів у 12 хв. Тібермонта Боротьба Гарковенка з Прохаскою покінчилася без вислїду. Німець Дозе малошо не адушив нельсоном Гурського, якого винесли з грища. Кравзер удруге у 38 хв. поклав на лопатки Стібора.

У понеділок борються: Кравзер-Гарковенко, Вілінг-Колеф (рішаюча), Тібермонт-Каван, Прхаска-Валюшевський- та Торнов-Дозе (рі- шаюча).

ВИСЛІД РЕЙДУ ЛІТАКІВ.

БЕРЛІН. 28. 8. ПАТ. Згідно з окончними даними вислїди рейду літаків такі: представни Польщі Звірко 461 пунктів, німці Мораїк і Пог по 458, Фрец 452, Куно 447, Зайлеман 447, Штайн 453, Люсер 437, Банн 433, Калл 428, Па- севальд 424, Остеркам 426, Марієнфельд 375. Звірко дістав у нагороду чашу вартості 20.000 фр. Крім того побідник дістає нагороду 100.000 фр. Друга нагорода є 50.000, третя 25.000, че- твєрта 13.000 фр.

Олександр Гарковенко.

Відаючи українського мистця-силача в нашій
Редакції.

До нашої Редакції завітав рідний гість: славний український амагун-борець, Олександр Гарковенко, що бере тепер, як відомо, участь у міжнародному турнірі силачів у цирку при у. м. Багачинській. Провели ми з нашим симпатичним гостем кілька хвилин на приймачі, дуже цікаві розмови, а якої передаємо дещо до відома широкого загалу.

Олександр Гарковенко, що стільки ентузіазму викликає завжди серед спортової публіки, має своїй оригінальній, наскрізь інтелігентній системі боротьби і своїй кольосальній силі — він майже ще молода людина, бо уроджений 1892 р. (в Катеринославщині), отже має всього 40 літ. Батьки його походили з Кубанщини і були козацького роду. Молодий Гарковенко ходив до реальної школи в Новочеркаську і саме там міг абирав уперше лаври як атлет-амагун, поклавши як ученик (у масці) одного відомого тоді силача в мандрівному цирку. Ця подія привнесла до дальшої долі Гарковенка. Замість гімнчистим інженіром — обрав він, підбадьорений товаришами, інший шлях, став пильно тренуватися і вже небаком став відомим на всю Україну атлетом.

Перший великий успіх мав Гарковенко в Києві 1912 року, коли то на турнірі силачів він переміг на перше місце, поклавши всіх без винятку, в тому числі й популярного тоді атлета Івана Зайкина. Після того слава про Гарковенка пішла широко і він здобував успіх за успіхом. У 1913 р. боровся він знову в Києві, де м. ін. стрінувся з відомим силачем світу, українцем Іваном Піддубним (із Золотоноші). Обидва вони змагалися в 45 мін. (тодішній поліційний час), але борець із покінчився нерішеним. Зараз після тої перемоги зустрічі дістав Гарковенко цілу низку пропозицій від різних підприємців та імпресаріо. Він вибрав пропозицію Лебедева і виїхав до Петербурга.

З цього моменту почалися справжні його триумфи. М. ін. у Петербурзі здобув Гарковенко перше місце на світу.

Велика війна захопила нашого амагуна в Петербурзі, звідки він виїхав небаком до Фінляндії. Там здобув знову чемпіонат світу у Гельсінфорсі, потім у часі війни в Швеції. А 1917 р. виїхав до Києва, де м. ін. поклав Зб. Циганевича (парашко). Вдруге поклав Гарковенко того самого Циганевича в Шикаго (Америка) вже по війні.

По війні в революції Гарковенко зівдів, мовляв, половина світа. Був аж двічі в Америці, де треба було боротися стилем вільно-американським, який ставив до амагуна просто вичерпальні вимоги і виснажував його дуже швидко. Про Америку і тамішні відносини оповідав нам п. Гарковенко багато цікавого (а помітив його знамениті!) Там він мав також великі успіхи і здобув немалу популярність. Найтяжчу боротьбу аніж там Гарковенко у Мексику Сенті з мексиканцем Тудмондом. Боротьба та тривала і дов. і кілька мінут і швидко тоді вперся він покласти свого страшного суперника. Яка це була боротьба і як сильно виснажує людський організм, знаємо найкраще та обставина, що коли колись поклав Гарковенка після змагань (в Америці) навіть кожного амагуна перед і по змаганні, то ствердила, що він за тих чотирьох годин втрачав і більше, а 8 кг. ваги!

В Європі виступав Гарковенко по війні в різних державах, здобуваючи завжди як не перше, то у всякому разі одне з чоловічих місць. У Варшаві здобув він за кожним разом, коли там виступав, чемпіонат. У 1931 р. як загально відомо, здобув він на великих змаганнях у Гамбурзі чемпіонат світу на той рік.

Отже в найкоротшому нарисі дотеперішньої діяльності і великих тріумфів українського амагуна Олександра Гарковенка, який, не зважаючи на все те, є людиною вельми скромною, а до того людиною наскрізь ерівноважною, влучною і інтелігентною, що цікавить його найрізноманітнішими проявами українського життя і в великим прихильником ідей українства В. Липинського, якого працює й заслуговує його обож. Дай Боже, аби ті тріумфи ще несли йому роки товаришів виступам великого українського амагуна, Олександра Гарковенка!

Ще про жертви на надгробник Ів. Франка.

Відкритий лист до Редакції „Нової Зорі“.

Хвалюна Редакції! Не стану я тут полемізувати зі статейкою, яку Хвалюна Редакція „ні сіло ні пало“ помістила у 59 числі свого органу, напущаючи до мого письма, що я його оголосив у 169 ч. „Діла“, а в яким я дав вияву мому переконанню, що пародіям обов'язком кожного українця-католика є вложити жертву на надгробник Франкові.

Така полеміка не мала би ніякої цілі. Навпаки, коли Хвалюна Редакція пише у своїй статейці м. ін.: „вдаватися в паном надгробником в основну полеміку, шкода паперу, хоч папір тепер подешевів“. — то признаю їй повну рацію, бож не стоїть записаного паперу, без огляду на його ціну, переконують людей, тільки розумні аргументи. А відомо, що чим більше хтонебудь має свідомості, що його аргументи марні та несправді, тим більше намагається надбати агресивності й ароганції. Та я тим не так дуже і озабочуюсь, бо ми від „Нової Зорі“ вже до неодного привикли, а вреніти і стиль статейки, почавши від паголівка, а скінчивши на останньому реченні мене радше розбавляє і приневолює до вибачливого, повного спотування усміху своєю претерсціональністю.

На одному тільки місці хочу зауважитися, бо це місце для ментальності „Нової Зорі“ дуже знаменне. Читаю там таке: „Ми, Новозоріанці, кажемо, що атеїсти, радикали і ліберали можуть собі святкувати, які хочуть культи і ставити пам'ятники кому їм подобається, але вважаємо невідповідним, щоб католики ставили пам'ятники атеїстам“.

Як католик, питаю з зачудуванням, а хтож є ці новозоріанці? Я був досі переконаний, що в справах віри лише Ординаріати можуть католикам давати прикази та вказівки, але зі статейки довідуюсь, що це якісь новозоріанці в українському католицькому світі у справах віри і оумління хочуть надавати тон.

Та вольному воля. Хто з українців-католиків хоче йти під ту новозоріанську команду — нехай їде! Для мене, як практикуючого католика Христом установленю церковною владою є єпископи і священники зі Святиним Отцем на чолі, а не „Нова Зоря“ зі своїм, хочби й як напастивним штабом.

Якщо єпископи видадуть українцям-католикам заборону збирати і складати датки на пам'ятник для „безбожника“ Франка, тоді призадумався, що мені робити, а поки така заборона з боку влади не появилася, то на новозоріанські самозвані заборони не думаю звертати уваги.

Впевню Хв. Редакцію, що українці-католики гроші на пам'ятник для „безбожника“ Франка мимо новозоріанської заборони дадуть, бо річ тут не у звеличчанні пам'яті Франка-атеїста (колиб Франко ним навіть був, що дуже сумнівно) лише у сплаті довгу вдячності для пам'яті Великого Каменяря, учителя Українського Народу, а цей титул вистарчає, щобі всілякі сумніви в українській католицькій душі розвіяти.

Перемишль, 22. серпня 1932.

Роман Дмоховський.

НОВИНКИ

— Вписи до Вищого Музичного Інституту ім. Миколи Лисенка у Львові розпочнуться 29. серпня ц. р. Научна програма обіймає всі предмети консерваторійної програми, як фортепіано, скрипка, віола, віолончель, контрабас, сольний, оркестральні дуті інструменти, дерев'яні і бляшані, сольфедж, спів хоральний для дітей і дорослих, камерні й оркестральні твори, диригентура та теоретичні предмети, як: основи музики, гармонія, контрапункт, форми, композиція, інструментація, інструментознавство, історія музики, естетика, акустика і т. д. Крім того ведеться концертний курс гри на фортепіані і гри на скрипці та курс педагогічний для кандидатів до державного інституту з музики і співу. Діти державних і комунальних урядовців одержують зворот шкільної оплати. Учні, що доладжають зпоза Львова, користають із зааліничних знижок. Секретаріат урядові і дає всякі інформації від дня 29. серпня щоденно від год. 3—7. веч. — Виділ Муз. Т-ва ім. Лисенка. 279 2-2

— Плямистий тиф у Сх. Галичині. В перемишльському повіті проявилася кілька випадків плямистого тифу. Пошесте принесла шкідливі діти, що перебували на колонії в одній місцевості у Сх. Галичині. Кажуть, що на тій колонії захворувало на тиф 90 дітей. Здорові діти уривають колонії вислала негайно ро дому, де на кілька днів показався грізні прояви небезпечної недуги.

— 700 подань на 17 вільних посад. Про величезну гіперпродукцію учительських сил свідчить факт, що на 17 вільних учительських посад в м. Львові школах на території львівської

кураторії вплинуло понад 700 подань. Між ними знаходяться кандидати і кандидатки, що вже цілими роками стараються за посаду.

— За зниження ціни цукру. Мін-ство промислу і торгівлі веде переговори з цукровим картелем в справі обниження ціни цукру. Уряд домагається від картелю, щоб обнизили ціну на 25 с від 1-кг. Обчислення вказали, що наслідком надмірно високих ціл консунації цукру впала з останньому році на 11.5 проц.

— Дир. Липецький... українським шовіністом. Краківський „Час“ з 27. серпня ц. р. подіючи вістку про побиття дир. Липецького послом Бачинським, пише, що причиною того була кадом-ваторська акція, яку він дир. Липецький, український шовініст, проти старорусинів Бачинського. Цей інцидент — мовляв — відбувся у Львові Союзу Українських Кооператив. Нема то, як добра інформація!

— Вексели протести. На основі обчислення головного статистичного уряду в липні ц. р. запротестовано 288.300 протестів на суму 66 мільонів зол. На львівське воєводство припадає 19.700 векселів вартості 21 і пів мільона зол. Яркий показник сучасної фінансової кризи.

— До відома дирекції пошти у Львові. Пишуть нам: Дня 3. серпня ц. р. вислали мені з Даниїла до Галича пакунок з часописами, по яким я тричі аголошувався на пошті і все без успіху. За третім разом, 11. серпня ц. р. спитав я почтового урядника Гжесіка, до кого я маю звернутися, якщо пакунок пропав на польській пошті. У відповідь п. Гжесік накинувся в арогантський спосіб на мене й у визиваючій тоні почав викрикувати: „що значи на польській пошті? сконд пан ве, же на польській пошті? я зробив на пана доносесмо до прокураторії? чи пан в Чехословачії чи на Україні? як сен пану не подоба, то нех сен пан забере з Польські!“ і т. д. На мою відповідь, що я польський горожанин, отже маю право улігнути за свою пошту, він крикнув: „смоньчили!“ і замкнув переді мною віконце. Як видно, п. Гжесікові здається, що публіка для нього, а не він для публіки, тому дирекція пошти золь зацикавитися тою справою і витягнути відповідні конвенції. — Інж. Евстахій Микитка, Стрий, Колякова 36.

— За що вже карують. Гурток студіюючої молоді та старших громадян, що перебувають у Познані, уладив був спільну вечерю на Різдва та під новий рік (Маланку) в одній невеличкій реставрації. Тому, що було коло 25 осіб, а зоклад дуже малий, господар згодився на Маланку замкнути льокаль для інших гостей вже від 7. год. вечером, щоб не мати з ними зайвих клопотів. За цю вечерю один постерунокний зробив фантастичний донос на бідного реставратора поляка, що він, мовляв, „спіскує“ з українцями, більшовиками (?) і т. п. І от Богу духа винний чоловік має ще досі багато тиганнів перед поліцією та суд, а все тільки за те, що у своїй домові задля невеликого зарібку дав українським переселенцям на чужині змогу зібратися до спільної сятої вечері. А може й дістане кару за продаж куска хліба українцям у Познані.

— Подідай як акушер. У Львові на вул. Жовківській Йосифа Гістовська зі Збоїск почувла породові біди. Заки люди всміли прихилити алкаря, дитина прийшла на світ. Переходив тамтуди поліцей і багнетом відрізав немовля. За хвилину рятунокова стаяла забрала Гістовську та її новонароджену дитину до шпиталю.

— Осідок Волинської Шк. Кураторії. Волинська Шкільна Кураторія, яку мали перенести з Рівного до Луцька, залишається до весни 1932. в Рівному. Причина — недостатка відповідного помешкання в Луцьку і заходи рівенських купців, аби Кураторія залишилася в місті.

— Важкі винаходи. Володимир Бурчинський учитель, артист-маляр в Станіславові, опатентував два винаходи, а саме: жарові сітки і пальники, що побільшують ясність світла. Одержаним способом „вічне світло“ показується практичним при влаштуванні нумерів домі, аличних назв, дороговказів, стаційних написів, вивісок, візитівок на дверях і т. п.

— Жіночий самосуд на цвинтарі. Самогубство хеміка Врублевського у Львові викликало в жіночих колах велике негодування проти його жінки, що стала причиною його смерті. Підчас похорону, на який прийшла з Перегіньська його жінка, велика маса зібраного жіноцтва кинулася на Личаківському цвинтарі на Врублевську й хотіла її злічувати на гробі чоловіка. З важким трудом удалося жораванярям і родині вирвати молоду адову з рук обурених напасниць і вивести критим самоходом до міста.

— Використовував безробітних. Б. сержант Антін Самарик заложив у Львові рекламове бюро й оголосив у часописах, що має багато посад до роздачі. На вислід оголошення не потрібав довго ждати. Зголосилося до нього багато осіб, особливо жінок, а жими він списав у мови, обіцяв добре платні посади, крім того бізлеті до кіна і театрів, самоходи, книжки та інші вигоди. Однак кожна обфавстатистка мусіла запо-

II Нова книжка II

михило рудницький

МІЖ ІДЕЄЮ І ФОРМОЮ

244 сторін. Ціна 3.— зол. Для передплатників „Діла“ 2.— зол., із порученою переслаткою 3.10. Замовляти в Адміністрації „Діла“, Ринок 10, або у всіх українських книгарнях.

ред зложити до його рук більшу грошову суму. Згодом показалося, що в його бюрі нема взагалі ніякого заняття, ані що він не додержує інших зобов'язань. Зложені гроші також пропали. Наслідком донесень опуканих осіб Самарика арештували й відставили до слідчої в'язниці.

— **Дрібні вістки.** В Городку Ягай, невідомі злодії обікрали тютюновий склеп Гітперової, забравши готівку 2,930 зол. — Підчас похорону Йосифа Рудницького, що утонув у Пруті під Коломнею, акції авантюристи напали на родину небіжчика й тяжко й потурбували. — У Грималові поліція арештувала трьох львівських вломників: П. Черника, Стан. Мартиняка та П. Чорнія, що були вломився до староства в Боршіві. Вони призналися, що хотіли обікрасти Комунальну Касу, та нічого не забрали. — В Оріхівцях (нов. Перемишль) помер від затроєння гризми 10-літній Іван Пашко, наймитець П. Бойка. Бійко та його жінка затроєлися теж. Їх відвезли до шпиталю. — В Перемишлі арештували ватагу вломників, кільканадцять осіб і тих, що купували крадені ріки.

— **Пожегі.** В Самборі на Долішній вибухла а ночі пожежа, що знищила 10 господарських будинків. Шкоду обчислюють на кількадесят тисяч зол. — В Собечку-нов. Перемишль згоріла загорода Павличака.

— **Самогубство в часі езекуції.** Власник фільварку Вроніки-лід Пйотрковом, Фелікс Вінце, в часі, коли приїхав до нього коморник, щоби езекувати належитість, відобраз собі життя, стрілявши до себе з револьвера. Коморник перервав своє урядкування і занявся рятунок самогубця.

— **Зі Сибірі після 18 літ.** До Черновець вернувся зі Сибірі з полону Йос. Черньовський та Карло Аранович із жінками. Ішли пішки 7 місяців до самих Черновець. Оповідать про страшні життєві умовини в СРСР.

— **Жало пчоли ліком на рака.** В білгородському часописі „Време“ появилася розмова з професором тамошнього університету, д-ром Сагоничем, що був асистентом проф. Йогановича,

відомого спеціаліста в ліченні хвороби рака. Завдяки численним обсерваціям удалося їм ствердити, що пасічники не хворють на рака. Знаючи наслідки вжалення нормальної людської ткани, вони почали досліджувати вплив жала на ткани хворих на рака, спершу звірят, опісля людей. Показалося, що після третього і четвертого вжалення раковий новотвір на ткани тіла маліє. До цікавитого уступлення новотвору не вдалося їм довести з причини смерті проф. Йогановича. Однак його досвідами зацікавилися спеціалісти в Європі та Америці, які працюють тепер над винайденням серум, зложеного з трійливих складників пчолячого жала та з екстракту тканини ракуватих. Таке серум буде дуже успішним при ліченні найрізніших видів хвороби рака.

† ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Анна з Давидовичів Гарух, вдова по о. Вікторі, гр. кат. пароху Дарахова померла на 79. році життя дня 19. серпня ц. р. в домі свого сина о. Петра Гаруха, пароха в Сушні, радехівського повіту. Вічна їй Пам'ять!

Дописи.

СТРІЛИСЬКА НОВА. (Ювілейне свято „Рідної Школи“). — Додатні сторони нашого життя). Дня 19-го серпня ц. р. відбулося ювілейне свято „Рідної Школи“ в Стрілиській Новій, заініційоване нововибраним головою місцевого Клуба „Рідної Школи“ о. радником Ковалевим Степаном і улажене спільними силами всіх місцевих товариств. Свято улажене в домі читальні „Просвіти“, де відбувся рідношкільний концерт. Програма концерту була добре обдумана і підготовлена. Складалася з гимну „Рідної Школи“, вступного слова, реферату, народних пісень, декламацій, вільноручних вправ і рециталів. Вступне слово, глибоке змістом, вголосив о. радник Ковалів, півстолітнє життя і діяльність „Рідної Школи“ заснував у популярному рефераті запрошений делегат, п. Микола Водонос. Хорові точки виконали два хори: дітчий 3-голосовий хор і місцевий мі-

шаний хор. Підготовкою хорів займався елєк. Віктор Муз. Інституту ім. Лисенка, п. Іван Ковалів, який викладає знаменито зі свого завдання і зібрав заслужені оплески та китиці квітін. Рідношкільні декламації виконали дуже гарно учениці місцевої віддільної школи. Надя Хандога й Анна Ліпа. Вільноручні вправи і рециталі „Ми на шляху“ виконали місцеві дітчатка. Свято закінчилося подякою о. Ковалеву делегатові за реферат, усім учасникам, що брали активну участь у святі і численному громадянству, яке до берега виповнює село. Чистий дохід із свята в сумі 66 зол. передано на „Рідну Школу“. — При цьому не зайло буде може віднести ось такі додатні сторони, якими громада Стрілиська Нова може служити прикладом для інших, а саме: жива й однозгідна праця у всіх місцевих товариствах (читальня „Просвіти“, яка має незначально ціну бібліотеку, кружок „Рідної Школи“, кооператива „Українська Рабфайзетка“, „Сільський Господар“, Соц. комитет будови церкви, комітет будови „Народного Дому“, Кружок „Укр. Катол. Союзу“) і взаємне довіря. Вислідом цієї згідної праці є те, що всі товариства гарно розвиваються, будову церкви, не зважаючи на війну, не реведено без репартиції за добровільними силами і тою самою дорогою беруться й до будови Народного Дому, під який куплено вже найгарнішу площу в центрі містечка. Все те треба завдячити в першій мірі церковному пароху, о. раднику Ковалеву, який з любов'ю до народу і ревною працею в церкві і на громадянством довів до того, що між церквою і товариствами, як також і між громадянством, панує найкраща згода, а того нам найбільше треба. Своєю працею і вирозумним єднанем всіх, гуртує і зорчує до народної праці студіюючи молодь, годить розсварених і не допускає до судових процесів. Рука з рукою з ним ідує усі чолові громадщини, як смер. Дієшли п. Осип Вітошинський, начальник громади п. Олена Маньків і інші. Громада Стрілиська Нова може бути дійсно гарним прикладом для інших громад. — М. В.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз“ платив кооперативам для 27.VIII. 1932. за масло експортне та десерове пріма 2,60 зол., а літру молока 17—18 сот., літру сметани 0,90 зол., копу яєць 3,20—3,30 зол.

ОГОЛОШЕННЯ

Цирк Ставевських, площа Бема. Щодня атракціонна вистава, початок в год. 8.30 веч. У суботу та неділю по дві вистави: в 4. год. попід і в 8.30 веч.

Спортовий цирк при вул. Пелчинський на площі біля Тенісового Т-ва. Щодня дужання атлетів. Початок в год. 8.30 веч.

Кіна.

АПОЛЬО: „Життя за золото“ (Том Мікс).

АТЛАНТИК (давніше Лев) нечисте.

КАСІНО: Джени Лінд, Грейс Мур.

КОПЕРНИК: „Авантюристка“.

МАРУСЕНЬКА: „Авантюристка“.

МІРАЖ: „Базз в опері“.

ОАЗА: „Побіда“.

ПАН: „Переможна ніч“.

ПАЛЯС: „Любимець богів“ (Ольга Чехова, Емілі Янгс).

ПАСАЖ: „Шантажист“ (Боб Костер).

„Лиз Тадей“ Мішкевич.

ПРОМІНЬ: „Асфальт“.

СОНЦЕ: Підчас ферії нечисте.

СТИЛЕВ: „Я тебе лише кохав“, „Король Конга“.

УТИХА: „Роскоші небезпечки“ і „Горючий степ“.

ХИМЕРА: „В тенетах брехії“ (з Ем. Янгс).

Закордонне радіо.

Вівторок, 30. серпня 1932.

Братислава (278,5) 18.20 Гріга з-моль, віолончель, 22.20 Циг. музика, Мілан (331,4) 20.30 „Гашин“ оп. Деллі Понті та Грегора, Штутгарт (360,5) 19.30 З Легарових опереток, Гельсінгфорс (358,1) 18.40 Солет, 18.55 Спіл, Вілго Вілкарі, 19.50 Спіл, Лала Антонов, Гамбург (372,2) 21.00 Веберія жені, Букарешт (394,2) 20.45 Спіл, Секеї, Рим (441,2) 13.00, 17.30, 20.45 Концерт, Відень (517,2) 20.10 Сімф. концерт, Булапент (550,5) 12.05 Спіл, 20.00 Концерт, Харків (937,5) 15.15 Оп. музика, 16.45 Гужор, 18.35 Музика для сета, 20.00 Транс, з ішої стації, 24.00 Комунікати, концерт.

Львівське радіо.

Вівторок, 30. серпня 1932.

11.59 Час, 12.20, 12.45, 15.10, 15.40 Грамфон, 12.40 Метеоролог, комунікат, 15.00 Господарський комунікат, 15.35 Комунікат фд. виховання та спорту, 16.00 Почтова скринька для дітей, 16.00 Грамфон, Сільва рерум, 16.40 Спортовий вісник, 17.00 Сімфонічний концерт, 18.00 „Море серед Атлантики“ відч., 18.20

Танк. музика, 19.15 Всячина, Комунікат-ва захохоті плекання коней, 19.45 Техн. скринька, 20.00, 21.00 Пошул. концерт, 20.45 „Долі й не долі польського письменника“, 22.00, 22.50 Танк. музика, 22.40 Спорт.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакції не відповідає

В Українській Бурсі ім. о. А. Качали в Тернополі найдуть приміщення ученики середніх шкіл за місячною оплатою 38 золотих. Зголошення приймає Управа Бурси, вул. Качали ч. 13. 247 3—3

З гімназії СС. Василіянок у Львові (вул. Драгоша ч. 17 а) Вступні іспити до 1-ої класи гімназії класичного типу і до IV-ої класи гуманістичного типу переводяться вніжково ще в днях 29—31. серпня й 1. вересня (рано й пополуноді). Початок шк. року 1. вересня в год. 8-й рані. — Управа гімназії. 313 1-2

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

КОРИСНА льоката грошей! Гарні парцелі у здоровій альпійській Львові дешево на продаж. Можу есентуально занятись будовою. Інж. Манастирський, Львів, вул. Павлинів 17. 228 3—4

ФОРТЕП'ЯНИ, п'янина випозицаю. Підсудського 21, І. п. Ганак. 222 4—5

ПАНОЧКИ прийму на станцію. Фортеп'яни дома Шашкевича 2, двері 3. 281 1-1

НАЙСОЛІДНІШЕ і найтанше джерело спортивного приладдя — це кооператива „Палат“, Львів, Городецька 96. 175 7

ПРИЙМУ 1—2 учеників нижч. гімн. Окрема соняшна кімната, добрий харч, опіка Коперника 42 а, П. пов. 260 3—4

УЧЕНИКИ (-и) найдуть приміщення в домі гімн. професора, вул. П. Бічна Півріа 8, мешк. 3. 277 2—2

У ВИЩІЙ ШКОЛІ дамського кравецтва, приймаю вписи від 11-ої до 5-ї. Дир. М. Козловська, Львів, Академічна 22. 3-5

ЗРЕДУКОВАНА учителька шукає лекцій на вілді з обсягу народних шкіл. Зголошення до Редакції під „Безробіття“. 1-1

ЗАЛИШЕНІ по веснянім і літнім сезоні плащі, костюми, сукопки і т. ін. продаємо по нечувано низьких цінах. Магазин конфекції Яків Посамент, Львів, вул. Академічна 2 (Готель Жоржа). 258 5—6

ПРИЙМУ на станцію. Фортеп'яни дома. Меліяні Цегельська, вул. Дунін Борковських 9. 275 3—3

СТАНЦІЯ для двох молодих панночок з ліпшого дому при німецько-українській родині. Гарний комфортавий покій, околиця політехніки, лавничка, фортеп'яни, есентуально наука початків фортеп'яну. Добра родина опіка і анклюдно німецька конверсація. Відомість „КОМЕТА“, магазин взуття, Львів, Ринок 21. 289 2—3

ЧОКІП фронтовий з харчем вишайму для студентів або студенток. Личаківська 23, І. п. Вп. Гавриш. 287 2—2

НА СТАНЦІЮ прийму учеників. Гарне соняшне мешкання. Глубока 19, мешкання 5. Дозорець акаже. 285 2—4

КУРС АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ розпочався 15. серпня ц. р. Вписи щоденно від 3—5. Кохановського 25, передтім п. Бернадисська Sothont Trade 280 2—6

ПРИЙМУ на станцію ученика (-цю) із нижчої гімназії. Зголошення від 31. 8. 1932 Гравович, Кохановського 76, Н. п. 302 1—1

СТАНЦІЯ дешева для учениць (-ків). Зголошення: вул. Замарстинівська 41 у господаря. 303 1—2

ТРЬОХ студентів (-ки) прийме з харчем вдова. Вул. Конопницької ч. 12, м. 12. 304 1—1

ВИНАЙМУ гарне дешево мешкання (окремий віхід) ученицям або учням, може бути з харчем. Зголошення: Львів, Знесіння Старе, Старознесінська 11 а. 1-1

СТАНЦІЯ для двох інтелігентних панночок, інформації при касі книгарні Шевченка, Ринок 10. 306 1—2

ДЛЯ ПАННОЧКИ а 5 кл. гімн. СС. Василіянок потрібна товаришка на спільне мешкання. Окрема, комфортава кімната, здоровий харч. Зголошення до Адмін. „Ліла“ під „Товаришка“, 267 3—3

ПРИЙМУ УЧЕНИКІВ (-иць) на станцію. Батьківська опіка, добрий харч, соняшний покій, гімназія близько. І. Рудницький, Львів, вул. св. Терес 2 Б, П. пов. м. 6. 182 3—3

ПРИЙМУ учениць на станцію дешево. Костецька, Куркова 14/6. 270 2—2

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

РЕНТГЕНОЛЬОГ

Д-р Людв. Ляндес-Ляйнерова
Львів, Лозинського 9, тел. 35-50.
311 ПОВЕРНУЛА. 1-3

Проф. Стефанія Надрага

лекції солявого співу і фортеп'яну
ГОРОДЕЦЬКА 22 між 3—5.

Подяка.

Прибиті тяжким горем по несподіваній страті Найдорожнього Сина, Брата і Сестричка, бд. п. м-ра праа Івана Сироти, складаємо отсею дорогою щирю подяку всім, від кого зазнали ми сердечного співчуття і розради.

Зокрема щиро дякуємо Всесечним Отцям: о. деканові Михайлові Ганкевичеві, о. Заніяча, о. Ізидорові Панчишинові, о. Тисменинці та о. гр.-кат. пароху з Чорткова за провід у похоронах і відправленні тлінних останків бд. п. Покіяного на місце вічного відпочинку.

О. деканові Ганкевичеві та ВП. Софронюві Юрчиському, студ. прав, щиро дякуємо за прощальні слова над домовиною та над могилою.

ВП. Панству Пачовським з Чорткова за ласкаву поміч і розраду а тяжких хвилинах.

Мішанюму та мужеському хорозі і їх диригентам ВП. п. Борсі та Сорочі за часту у похоронах.

Щиро дякуємо Товаришам і Товаришкам бд. п. Покіяного, мешканцям села Заніяча, членам Товариства „Луг“ у Заніячі та всім тим, що азіли ласкаву часту у сумнім похороннім обряді.

Ріпачасно тою дорогою складено щирю подяку ВП. п. д-рові Мандицькому за найдобрийшій лікарську поміч та опіку над бд. п. Покіяним у ліжні з Чорткова.

Евдокія Сирота, Марія дам. Горончук, д-р Іван Гринчишин, Микола Гринчишин.